

Suvestinė redakcija nuo 2018-09-20 iki 2019-05-16

Nutarimas paskelbtas: TAR 2018-01-17, i. k. 2018-00704

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO LAIKINOSIOS TYRIMO KOMISIJOS SUDARYMO IR PAVEDIMO JAI ATLIKTI LIETUVOS NACIONALINIO RADIJO IR TELEVIZIJOS VALDYMO, FINANSINĖS IR ŪKINĖS VEIKLOS PARLAMENTINĮ TYRIMĄ

2018 m. sausio 12 d. Nr. XIII-1022
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

gavęs Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (toliau – LRT) tarybos pateiktą 2016 metų veiklos ataskaitą, LRT 2017 m. lapkričio 28 d. rašte Nr. 4RA-1222-(A1) ir 2018 m. sausio 2 d. rašte Nr. S6-01 pateiktus atsakymus į Seimo narių grupės klausimus;

pripažindamas, kad pirmiau nurodyti LRT atsakymai reikalauja išsamios analizės ir yra būtina LRT veiklos, kurios detales buvo siekiama išsiaiškinti Seimo narių paklausimuose, parlamentinė kontrolė, įvertinant, kaip taikomas Lietuvos Respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas (toliau – Įstatymas) bei kiti LRT valdymą, finansinę ir ūkinę veiklą reglamentuojantys teisės aktai;

atkreipdamas dėmesį į tai, kad net ir po pakartotinio Seimo narių grupės kreipimosi LRT, motyvuodama konfidencialumu, pateikė ne visą Seimo narių prašytą informaciją, susijusią su LRT valdymu, ūkine ir finansine veikla;

pabrėždamas, kad Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama, kad LRT yra valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji įstaiga, o Įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi užtikrinamas LRT finansavimas iš valstybės biudžeto lėšų – LRT skiriamos lėšos valstybės biudžete nurodomos atskira eilute;

gerbdamas tarptautiniuose ir Lietuvos teisės aktuose įtvirtintus ir garantuojamus visuomeninės paskirties žiniasklaidos nepriklausomumo, skaidrumo ir atskaitingumo principus, kurių praktinio įgyvendinimo gerąją praktika gali būti laikytinas Didžiosios Britanijos transliuotojo BBC pavyzdys;

konstatuodamas, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 14 punkte įtvirtinta Seimo užduotis tvirtinti valstybės biudžetą ir prižiūrėti, kaip jis vykdomas;

pažymėdamas, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2006 m. gruodžio 21 d. nutarime „Dėl nacionalinio transliuotojo statuso, valdymo ir teisių“ yra konstatavęs, jog nacionalinio transliuotojo kontrolė apima ne vien turto ar finansinį auditą, bet ir kitas įstatymu nustatytas kontrolės formas; taigi darytina išvada – ir parlamentinę kontrolę, kurią, be kita ko, Seimas taiko vertindamas, kaip laikomasi įstatymų, Seimo nutarimų, komitetų pasiūlymų ir rekomendacijų;

pastebėdamas, kad pirmiau nurodytame Konstitucinio Teismo nutarime taip pat pažymima, jog LRT atžvilgiu vykdoma kontrolė, *inter alia*, turi užtikrinti, ar nacionalinis visuomeninis transliuotojas nepiktnaudžiauja savo ypatingu teisiniu statusu ir galimybėmis, kurias šis statusas teikia (taip pat ir radijo ir televizijos paslaugų rinkoje), ar jo veikloje nėra nukrypstama nuo konstitucinių sąžiningos konkurencijos imperatyvų, ar lėšos (ne tik valstybės biudžeto), kurios nacionaliniam visuomeniniam transliuotojui yra skiriamos jo ypatingai konstitucinei misijai vykdyti, yra panaudojamos būtent šiam tikslui;

atsižvelgdamas į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės vykdomi veiklos ir finansiniai auditai tik iš dalies apima pirmiau minėtame Konstitucinio Teismo nutarime įvardytas kontrolės sritis;

įvertinęs Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse įtvirtintą komercinės paslapties sąvokos turinį, Įstatymo 10 straipsnio 6 dalį, taip pat kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus;

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 71 straipsniu, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo laikinąją tyrimo komisiją (toliau – Komisija) iš 13 Seimo narių, pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą turinčių teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Slaptai“, ir pavesti jai atlikti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos parlamentinį tyrimą.

2 straipsnis.

Patvirtinti šios sudėties Komisiją:

- 1) Rimas Andrikis;
- 2) Agnė Bilotaitė;
- 3) Petras Čimbaras;
- 4) Dainius Gaižauskas;

- 5) Vanda Kravčionok;
- 6) Kęstutis Mažeika;
- 7) Andrius Navickas;
- 8) Arvydas Nekrošius;
- 9) Žygimantas Pavilionis;
- 10) Virgilijus Poderys;
- 11) Agnė Širinskienė;
- 12) *narys nepaskirtas*;
- 13) *narys nepaskirtas*.

3 straipsnis.

Komisijos pirmininku paskirti Arvydą Nekrošių.

4 straipsnis.

Įpareigoti Komisiją įvertinti LRT tarybos pateiktą 2016 metų veiklos ataskaitą, LRT 2017 m. lapkričio 28 d. rašte Nr. 4RA-1222-(A1), 2018 m. sausio 2 d. rašte Nr. S6-01 pateiktus atsakymus į Seimo narių grupės klausimus ir atliekant parlamentinį tyrimą:

1) įvertinti, ar LRT valdymo struktūra, įdarbintų darbuotojų skaičius, darbuotojų atlyginimų dydis, pačios LRT kuriamų laidų, LRT kartu su prodiusavimo paslaugas teikiančiomis kompanijomis ar nepriklausomais prodiuseriais bei tik prodiusavimo paslaugas teikiančių kompanijų ar nepriklausomų prodiuserių kuriamų laidų santykis sudaro sąlygas racionaliai naudoti valstybės biudžeto lėšas ir atitinka Lietuvos rinkos sąlygas;

2) įvertinti, ar teisės aktais, *inter alia*, ir LRT vidiniais teisės aktais, nustatyta valdymo struktūra, apibrėžtos jos funkcijos bei kompetencijų pasidalijimas atitinka europinę nacionaliniams transliuotojams taikomą praktiką, užtikrina skaidrų LRT darbą ir sudaro tinkamas sąlygas LRT, kaip nacionalinio transliuotojo, misijai įgyvendinti;

3) įvertinti europinę patirtį užtikrinant nacionalinių transliuotojų veiklos viešumą ir atskaitingumą bei nustatyti, kokie LRT veiklos reguliavimo pakeitimai padėtų garantuoti didesnę LRT veiklos viešumą ir atskaitingumą visuomenei;

4) įvertinti, ar Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje apibrėžti kultūrinės, socialinės ir šviečiamosios informacijos viešojo skleidimo būdai (už užmokestį, už kitokį atlygį, nemokamai) yra LRT taikomi skaidriai, vykdant adekvačią kontrolę. Jeigu būtų nustatyta, kad pasirenkant informacijos skleidimo būdus stokojama skaidrumo ir (ar) kontrolės adekvatumo, – nustatyti dėl to atsakingus asmenis. Jeigu skaidrumo ir kontrolės stoka nulėmė ydingas reguliavimas, – identifikuoti teisės aktų spragas;

5) įvertinti, ar nuo 2009 m. vasario 1 d. neatnaujintas (atsižvelgiant į viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo pasikeitimus nacionaliniu ir Europos Sąjungos lygmeniu 2009–2017 m. laikotarpiu) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimas Nr. 1264 „Dėl radijo ir televizijos programų sukūrimo, jų parengimo transliuoti paslaugų, jau parengtų programų bei radijo ir televizijos laidų transliavimo eteriame laiko pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ nesudaro prielaidų neskaidrioms perkančiųjų organizacijų pirkimų procedūroms, ar juo nėra sudaromos sąlygos nekonkurencingam perkančiųjų organizacijų elgesiui, atsižvelgiant į su korupcija susijusias problemas, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos korupcijos rizikos analizėse nustatytus korupcijos rizikos veiksnius. Jeigu būtų nustatytos pirmiau minėtos aplinkybės, – išsiaiškinti, kodėl LRT taryba nekėlė šio klausimo ir nesikreipė į Vyriausybę inicijuodama reikalingus teisės aktų pakeitimus, ir nustatyti už tai atsakingus asmenis;

6) ištirti ir įvertinti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimo Nr. 1264 „Dėl radijo ir televizijos programų sukūrimo, jų parengimo transliuoti paslaugų, jau parengtų programų bei radijo ir televizijos laidų transliavimo eteriame laiko pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ taikymas tam tikrais atvejais nesukuria prielaidų korupcinei aplinkai atsirasti ir (ar) LRT išvengti viešųjų pirkimų procedūrų (pavyzdžiui, pirkimų vykdymo per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą, pirkimų procedūrų būdų pasirinkimo pagal griežtus teisės aktų nustatytus reikalavimus ir kt.), kurios nustatytos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymais, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES, vykdymo;

7) įvertinti, ar LRT viešųjų pirkimų procedūras, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimą Nr. 1264 „Dėl radijo ir televizijos programų sukūrimo, jų parengimo transliuoti paslaugų, jau parengtų programų bei radijo ir televizijos laidų transliavimo eteriame laiko pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Viešųjų pirkimų įstatymą, atlieka skaidriai, nesukurdama tiekėjų konkurencijos apribojimų, o vykdomoms procedūroms stebėti naudojami laiku taikomi ir visaverčiai priežiūros ir kontrolės mechanizmai;

8) nustatyti, ar priežiūros institucijos ir kiti viešojo administravimo subjektai dėl LRT nėra konstatavę Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų ir (ar) tam tikrų LRT organizuojamų viešųjų pirkimų trūkumų. Taip pat įvertinti, kokių organizacinių ar kitokio pobūdžio priemonių LRT ėmėsi tais atvejais, kai trūkumai buvo nustatyti. Jeigu pažeidimai pašalinti nebuvo, nustatyti už tai atsakingus asmenis ir (ar) teisinio reguliavimo trūkumus;

9) ištirti ir įvertinti, ar LRT veikia adekvatus visų vykdomų viešųjų pirkimų organizavimo, priežiūros ir vidaus kontrolės mechanizmas. Nustačius teisės aktų taikymo problemas ir (ar) kitus pirkimų organizavimo bei (arba) vidaus kontrolės trūkumus, nustatyti,

kiek asmenys už tai yra atsakingi. Jeigu nustatytus trūkumus nulėmė ydingas reguliavimas, – identifikuoti teisės aktų spragas;

10) ištirti ir įvertinti, ar LRT iš prodiuserių ir (ar) iš prodiusavimo paslaugas teikiančių kompanijų perkamų paslaugų kainos atitinka rinkos sąlygas. Jeigu LRT sudaromuose sandoriuose nurodytos kainos laikytinos nepagrįstomis, – kokios sandorio kainos laikytinos pagrįstomis vertinant rinkos sąlygas;

11) ištirti ir įvertinti, ar LRT valdomo turto (pavyzdžiui, patalpų) nuomos ar kitokio naudojimo kainos atitinka rinkos sąlygas. Jeigu LRT sudaromuose sandoriuose nurodytos kainos laikytinos nepagrįstomis, – kokios sandorio kainos laikytinos pagrįstomis vertinant rinkos sąlygas;

12) ištirti ir įvertinti, ar LRT pateikiamos programos, pritaikytos klausos ar regos neįgaliesiems, užtikrina neįgaliųjų poreikius. Jeigu klausos ar regos neįgaliesiems pritaikytų programų dalis yra maža (t. y. poreikių neužtikrina), nustatyti, kokios priežastys lemia mažą LRT programų klausos ar regos neįgaliesiems pritaikymo (kaip to reikalaujama Įstatymo 5 straipsnio 9 punkte) dalį, ir, identifikavus trūkumus, nustatyti už tai atsakingus asmenis. Jeigu nustatytus trūkumus nulėmė ydingas reguliavimas, – identifikuoti teisės aktų spragas.

5 straipsnis.

Pavesti Komisijai tyrimą atlikti ir išvadą pateikti Seimui iki 2018 m. spalio 8 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1145](#), 2018-05-10, paskelbta TAR 2018-05-11, i. k. 2018-07659

Nr. [XIII-1485](#), 2018-09-20, paskelbta TAR 2018-09-20, i. k. 2018-14783

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [XIII-1145](#), 2018-05-10, paskelbta TAR 2018-05-11, i. k. 2018-07659

Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1022 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo ir pavedimo jai atlikti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos parlamentinį tyrimą“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [XIII-1485](#), 2018-09-20, paskelbta TAR 2018-09-20, i. k. 2018-14783

Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1022 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo ir pavedimo jai atlikti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos parlamentinį tyrimą“ pakeitimo